

CU PRIVIRE LA LOCUL DE DESCOPERIRE A SABIEI DE LA MOREȘTI

În legătură cu publicarea sabiei de la Ernei¹, N. Vlăsa se ocupă și cu locul de descoperire a sabiei de la Morești, care figurează în inventarul Muzeului arheologic din Cluj cu nr. IV, 1920, imediat după poziția sabiei de la Ernei. El atrage atenția asupra faptului că în inventar este indicat ca locul ei de descoperire Brăișoru, comuna Morlaca, r. Huedin (pe ungurește Malomszeg), de unde rezultă, pe baza mențiunii din registrul de inventar, că sabia presupusă de la Morești, r. Tg. Mureș (pe ungurește Malomfalva) ar proveni de fapt de la Brăișoru.

Problema n-are implicații științifice prea ample; deoarece sabia în cauză a constituit însă punctul de plecare pentru descoperirea mării și cunoscutei așezări prefeudale, nu este cu totul lipsit de importanță dacă identificarea stațiunii se datorește unei acțiuni conștiente sau numai unei confuzii, cum pare să sugereze N. Vlăsa. N-ar fi primul caz care s-ar putea cita în această privință și — *parva si licet componere magnis* — descoperirea pitecantropului se datorește unei erori chiar duble. Pentru precizarea situației, ținem însă să dăm anumite lămuriri.

Faptul semnalat de N. Vlăsa că sabia este trecută în inventar sub Brăișoru (Malomszeg) nu este nou. Încă înainte de 1949, după cum am semnalat mai de mult oponentului, când am descoperit această sabie în depozitul Muzeului de la Cluj, am menționat în notițele mele: „F(und)O(rt) Malomfalva, Maros Torda, alter Zettel auf dem Gegenstand. Nach Inv(entar) Malomszeg“, deci „Loc de descoperire Malomfalva, Mureș Turda, fișă veche pe obiect. După inventar Malomszeg“. Fișa, hîrtie îngălbenită, de mărime de aproximativ 5 × 2 cm, era lipită pe sabie, iar inscripția ei a fost încadrată la margine cu linii și scrisă cu cerneală. Cu ocazia curățirii sabiei în vederea trimiterii ei la una dintre expozițiile arheologice de la București, biletul s-a distrus și nu mai există în prezent. Sesizînd încă în timpul identificării sabiei nepotrivirea indicațiilor privitoare la locul ei de descoperire (pe sabie Malomfalva, în inventar Malomszeg), era natural să se acorde mențiunii de pe sabie a donatorului prioritate față de cea ulterioară, din registrul de inventar, care trebuie să se fi produs în urma unei confuzii sau inadvertențe.

Rezultă deci: 1, că pe sabie era trecut ca loc de descoperire Morești — Malomfalva și 2, în urma acestei mențiuni am introdus în planul de muncă pentru anul 1951 cercetări și în hotarul acestui sat, iar 3, începînd lucrările s-a identificat aici într-adevăr un mediu arheologic corespunzător din punct de vedere cronologic datării sabiei. *Contra facta non valent argumenta*. Singura posibilitate să se salveze Brăișoru ca loc de descoperire a sabiei, ar fi să se descopere acolo o așezare corespunzătoare sau materiale arheologice contemporane. Noi ne mulțumim că am găsit cu ajutorul sabiei în pricină așezarea de la Morești.

K. HOREDȚ

¹ N. Vlăsa, în *ActaMN*, II, 1965, p. 669.

ZUM FUNDORT DES SCHWERTES AUS MOREŞTI

(Zusammenfassung)

Das unter Inv. nr. IV, 1920 im Museum in Cluj aufbewahrte Eisenschwert wird im Inventar mit dem Fundort Brăişoru — *Malomszeg* angeführt. Auf der Klinge war noch vor 1949 ein Zettel mit der Fundortangabe Moreşti — *Malomfalva* aufgeklebt, der jetzt nicht mehr vorhanden ist. Auf Grund dieses Vermerkes, der älter als die Eintragung des Inventars ist, wurde 1951 die grosse frühgeschichtliche Siedlung bei Moreşti entdeckt, in der eine Belegungsphase auch mit dem Schwert gleichzeitig ist.